

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DZIERŻONIOWIE

58-200 Dzierżoniów, ul. Złota 8

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie za 2014 rok.

marzec 2015 r.

Spis treści

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA	3
II. PODSTAWY PRAWNE REGULUJĄCE DZIAŁANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DZIERŻONIOWIE	4
III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA	5
IV. WYDATKI NA ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ.....	9
V. KLIENCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	12
VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	14
VII. POZOSTAŁE DZIAŁANIA	28
VIII. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH	43
IX. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH	46
X. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	50
XI. BADANIE SATYSFAKCJI KLIENTA.....	55
XII. BILANS POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	56
XIII. PODSUMOWANIE	58
Spis tabel:.....	59
Spis wykresów:	59

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 163), przedstawiam sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie za rok 2014 wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej na rok 2015.

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, jest jednostką budżetową powołaną Uchwałą Nr XIII/54/90 Rady Miejskiej w Dzierżoniowie z dnia 12 kwietnia 1990 r.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie ukierunkowane są na zapobieganie, łagodzenie skutków i przezwyciężanie najbardziej dotkliwych zjawisk społecznych: ubóstwa, bezrobocia, chorób, przemocy.

Już dawno minęły czasy, kiedy pomoc społeczna realizowała wyłącznie zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej; obecnie ośrodek (a przede wszystkim jego pracownicy) jest odpowiedzialny za szereg działań nałożonych na gminę z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej: oprócz pracy socjalnej, będącej filarem pomocy społecznej, zajmujemy się przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych, stypendiów socjalnych, o którym mowa w ustawie o systemie oświaty, jesteśmy odpowiedzialni za koordynację działań związanych z przemocą w rodzinie w ramach procedury niebieskiej Karty, prowadzimy

działania na rzecz rodziny w ramach ustawy o wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej, zajmujemy się przyznawaniem prawa do bezpłatnych świadczeń z opieki zdrowotnej. Ponadto systematycznie, od wielu lat organizujemy kampanie dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie, prowadzimy grupy wsparcia, wolontariat. Bierzymy udział w licznych projektach, akcjach wspierających aktywność socjalną, konkursach. Jesteśmy aktywnym uczestnikiem życia lokalnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w naszym mieście w pracy z klientami koncentruje się na reintegracji społecznej (podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, kształcenia umiejętności społecznych i zaradności życiowej, w tym umiejętności racjonalnego gospodarowania budżetem domowym). Pomoc społeczna przestaje się już kojarzyć wyłącznie ze wsparciem materialnym. W tym systemie profilaktyka zaczyna odgrywać coraz większe znaczenie. Praca socjalna, jako profesjonalna działalność zawodowa pracownika socjalnego zmierza do wyprowadzenia osoby lub rodziny z systemu pomocy społecznej.

II. PODSTAWY PRAWNE REGULUJĄCE DZIAŁANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DZIERŻONIOWIE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżonowie realizuje zadania wynikające w szczególności z takich przepisów prawa, jak:

- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 163);
- Uchwała nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: - Dz. U. z 2015, poz.114);
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r., poz. 567);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2011 r. nr 127, poz.721 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. nr 164, poz. 1027 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 149);

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 121);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 966);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.).
- innych przepisów prawa z zakresu osłony socjalnej i polityki społecznej, w tym prorodzinnej.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA

KADRA

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym OPS, na dzień 31 grudnia 2014 r. wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

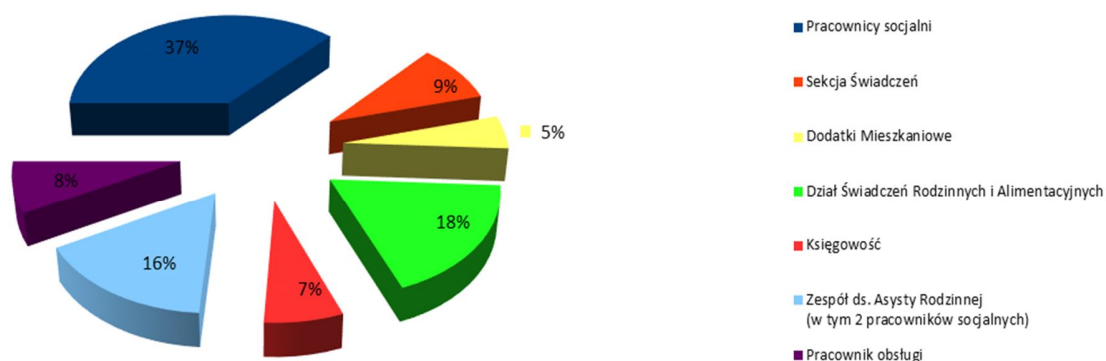
Tabela 1: Podział organizacyjny

	Nazwa działu	Ilość etatów
1.	Dyrektor	1
2.	Dział Pomocy Środowiskowej (pracownicy socjalni- 13)	14 (w tym: 1 osoba na urlopie rodzicielskim)
3.	Sekcja Świadczeń	4 (w tym: 1 osoba na urlopie macierzyńskim)
4.	Dodatki Mieszkaniowe	2,25 (w tym: 1 osoba na urlopie rodzicielskim)
5.	Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych	8 (w tym: 1 osoba na urlopie wychowawczym)
6.	Księgowość	3

7.	Samodzielne stanowisko- sam. referent ds. kadr	0,75
8.	Zespół ds. Asysty Rodzinnej (w tym 2 pracowników socjalnych)	7 (w tym 1 osoba na urlopie macierzyńskim), -2 stanowiska finansowane z budżetu państwa w ramach projektu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
9.	Zespół ds. Usług opiekuńczych (w tym 2 pracowników socjalnych)	2
10.	Pracownicy obsługi	2,75
	Razem	44,75

Źródło: OPS, opracowanie własne

Wykres 1: Struktura zatrudnienia

Źródło: OPS, opracowanie własne

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzierżoniu według stanu na dzień 31.12.2014 r. zatrudnionych było 45 pracowników, co stanowiło 44,75 etatu. W roku 2014 – 5 pracowników było długotrwale nieobecnych w pracy z powodu: 1- urlop wychowawczy, 2- urlop macierzyński, 2- urlop rodzicielski. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań zatrudniono 3 osoby w ramach umów na zastępstwo. Zatrudnienie w Ośrodku pozostaje na niezmiennym poziomie od lat.

WYKSZTAŁCENIE

W Ośrodku Pomocy Społecznej pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią 66,67 % ogółu zatrudnionych. Ponadto w roku 2014 r. - 8 osób ukończyło studia podyplomowe, w tym 2 na kierunku- Asystenta Rodziny, 2 na kierunku – mediacje, 3 na kierunku - zamówienia publiczne, 1- na kierunku ekonomia społeczna. Studia te były finansowane w całości ze środków DOPS, EFS w ramach projektu systemowego. Troje pracowników w 2015r. kontynuuje naukę na studiach wyższych.

Szczegółowy wykaz przedstawia się następująco:

wyższe: 30 pracowników, w tym studia podyplomowe: 15 osób

średnie (policealne): 15 osób, w tym:

specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny: 8 osób

specjalizacja z organizacji pomocy społecznej: 4 osoby

Pozyskanie i zatrzymanie pracowników o wysokich kwalifikacjach oraz stałe uzupełnianie wiedzy i umiejętności kadry, w sposób decydujący wpływają na pozycję Ośrodka. Rosnące potrzeby i oczekiwania mieszkańców oraz naczelnego kierownictwa powodują poszerzanie zakresu działań, a wykwalifikowani pracownicy radzą sobie znacznie lepiej z nowymi zadaniami. Jedną z najważniejszych funkcji polityki personalnej jest wspieranie rozwoju i kariery zawodowej pracownika. Pracownicy przyjmowani są do pracy z myślą o długotrwałym ich zatrudnieniu. Nasza jednostka jest miejscem, w którym mają spędzić sporą część swojego życia, tworzyć i rozwijać się. Przyjmuje się więc do pracy osoby, które mają harmonijną osobowość, są skłonne do samodoskonalenia się i współpracy.

SZKOLENIA

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Udział pracowników w szkoleniach ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań, a także profesjonalizmu i fachowości w funkcjonowaniu Ośrodka. Dbając o racjonalne wykorzystywanie środków publicznych, w pierwszej kolejności wykorzystujemy możliwości skorzystania z kształcenia (studia i szkolenia) w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Prawidłowy wybór szkoleń pozwala na systematyczny wzrost umiejętności i kwalifikacji specjalistycznych pracowników.

W 2014 r. w szkoleniach uczestniczyło: 35 pracowników.

Pracownicy uczestniczyli w szkoleniach: specjalistycznych z zakresu pomocy społecznej związane z: rodziną, jej wspieraniem, w tym w środowiskach marginalizowanych, dotkniętych problemami przemocy, w superwizjach, szkoleniach związanych ze zmianą przepisów prawnych, w tym z

zakresu finansów, rachunkowości, kodeksu postępowania administracyjnego, ustaw z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, ochrony danych osobowych.

Tematy odbytych szkoleń w 2014 roku:

- „Wspieranie rodziny i piecza zastępcza z perspektywy zadań gminy- nowelizacja”
- „ Metoda dialogu motywującego w rozmowie z osobą doznającą przemocy”
- „Superwizja grupowa zorganizowana przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej”
- „Pomoc społeczna- aktualne problemy”
- „Świadczenia rodzinne 2014 – nowelizacja”
- „ Fundusz alimentacyjny 2014 – aktualne problemy”
- „ Stypendia szkolne 2014 – aktualne problemy”
- „ Zastosowanie KPA w sprawach prowadzonych przez Ośrodki Pomocy Społecznej”
- „ Profesjonalna obsługa klienta w administracji publicznej”
- „ Zasady udzielania pierwszej pomocy z elementami BHP dla pracowników pomocy społecznej”
- „ Pozacenowe kryteria ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego”
- „ Tryb udzielenia zamówienia z wolnej ręki oraz zamówienia publiczne poniżej 14 tys. euro.”
- „ Sprawne zarządzanie zespołem, motywowanie pracowników ”
- „ Redagowanie pism urzędowych”
- „ Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego”
- „ Ubezpieczeniowe problemy płatników składek”
- „ Ochrona danych osobowych z uwzględnieniem pozycji administratora bezpieczeństwa informacji”
- „ System kontroli zarządczej” – szkolenie zorganizowane dla pracowników OPS w Dzierżoniowie
- „ Szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych”- wewnętrzne, przeprowadzone przez dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej
- „Szkolenia z nowych technologii pracowników 45+ zatrudnionych w instytucjach pomocy i integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem pracowników socjalnych”

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej nieustannie realizuje działania w zakresie polityki kadrowej w następujących obszarach:

1. Planowanie zasobów ludzkich i nabór pracowników.
2. Ocena pracowników.
3. Utrzymanie pracowników (wynagradzanie, awansowanie, nagradzanie).
4. Rozwój pracowników (indywidualny rozwój zawodowy, szkolenia).

IV. WYDATKI NA ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej po stronie wydatków zamknęły się kwotą 15 627 007 zł

Wykres 2: Wydatki na realizację zadań w 2014 roku

Źródło: OPS, opracowanie własne

Tabela 2: Szczegółowe zestawienie wydatków OPS w 2014 roku

Forma pomocy	Wydatki w zł.
Zadania własne gminy	
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	64 677
Rodziny zastępcze	86 735
Wspieranie rodziny, dotacja celowa z budżetu państwa 43 225 zł (projekt „Asystent rodziny”), dotacja gminy 45 533 zł	88 758
Dodatki mieszkaniowe	1 308 423
Zasiłki i pomoc w naturze w tym: zasiłki celowe, pogrzeby, zasiłki stałe, zasiłki okresowe	1 901 403
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	69 473
Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna, fundusz alimentacyjny	34 996
Domy pomocy społecznej	930 632
Usługi opiekuńcze	305 100

Dożywianie dzieci i „posiłek dla potrzebujących” w tym dotacja: 314 000 zł – budżet państwa, 334 400 zł- dotacja gminy	648 400
Stypendia socjalne - dotacja celowa z budżetu państwa (80 %)- 118 309 zł, dotacja gminy (20%)- 29 577 zł	147 886
Funkcjonowanie Ośrodka w tym dotacja z budżetu państwa - 567 800 zł	1 669 195
Zadania zlecone gminie	
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	8 013 734
Dodatki do świadczenia pielęgnacyjnego	198 994
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	74 252
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	41 990
Dodatki energetyczne	41 750
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	609
Łącznie	
Zadania własne gminy	7 255 678
Zadania zlecone gminie	8 371 329
Razem:	15 627 007

Źródło: OPS, opracowanie własne

Tabela 3: Wydatki w latach 2010-2014 –porównanie

	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Zadania własne gminy</i>	6 470 993	6 646 901	6 932 125	7 022 188	7 255 678
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	-	-	10 741	24 242	64 677
Rodziny zastępcze	-	-	8 614	44 765	86 735
Wspieranie rodziny	-	-	47 221	63 309	88 758
Realizacja projektu „Odlotowa przygoda sportowa”	-	-	-	999	0
Dodatki mieszkaniowe	1 247 400	1 202 349	1 255 887	1 335 490	1 308 423

Zasiłki i pomoc w naturze w tym: zasiłki celowe, pogrzeby, zasiłki stałe, zasiłki okresowe	1 682 351	1 822 502	2 002 665	1 838 167	1 901 403
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	45 248	48 538	54 654	69 821	69 473
Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna, fundusz alimentacyjny	34 820	28 748	67 088	19 498	34 996
Domy pomocy społecznej	662 585	809 157	834 624	900 123	930 632
Usługi opiekuńcze	260 374	292 094	325 891	291 994	305 100
Dożywianie dzieci i „posiłki dla potrzebujących”	916 667	762 088	556 000	628 320	648 400
Stypendia socjalne	23 959	59 897	73 043	129 977	147 886
Funkcjonowanie Ośrodka	1 597 589	1 621 528	1 693 699	1 675 483	1 669 195
<i>Zadania zlecone gminie</i>	7 806 074	7 845 314	7 994 341	7 979 963	8 371 329
Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna, fundusz alimentacyjny	7 409 429	7 410 255	7 809 735	7 745 990	8 013 734
Dodatki do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	72 200	126 357	198 994
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	38 094	62 277	85 418	65 478	74 252
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	-	26 988	41 986	41 990
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	-	-	-	152	609
Dodatki energetyczne	-	-	-	-	41 750
Wydatki łącznie					15 627 007

Źródło: OPS, opracowanie własne

Wydatki na pomoc społeczną w Dzierżoniowie na ostatnich kilku lat pozostają na prawie niezmiennym poziomie. Przede wszystkim zwiększeniu uległy wydatki związane z pieczą zastępczą i asystą rodzinną, oraz usługi skierowane do seniorów (usługi opiekuńcze, domy pomocy

społecznej). Wpływ na wysokość wydatków miało także przekazanie nam do realizacji nowych zadań takich jak wypłata dodatków energetycznych, wypłata zasiłków dla opiekunów.

V. KLIENTY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Na ogólną liczbę klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie przede wszystkim z tytułu:

1. ustawy o pomocy społecznej – liczba klientów uzyskujących pomoc w ramach ustawy o pomocy społecznej wyniosła w 2014 r. 1032 rodzin, czyli 2061 osób w rodzinie i nieznacznie spadła w porównaniu z rokiem ubiegłym;
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych - liczba klientów uzyskujących pomoc z tytułu Ustawy o świadczeniach rodzinnych wyniosła w 2014 r. 1536 rodziny i wzrosła w stosunku do 2013 roku o 34 rodziny. Jest to wynik przede wszystkim zmian wprowadzonych w maju 2014, polegających na wprowadzeniu nowego świadczenia tj. zasiłku dla opiekuna;
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - liczba klientów uzyskujących pomoc z tytułu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wyniosła w 2014r. 283 rodziny i utrzymuje się na stałym poziomie, co w roku ubiegłym;
4. ustawy o dodatkach mieszkaniowych – liczba klientów uzyskujących pomoc z tytułu ustawy o dodatkach mieszkaniowych wyniosła w 2014 r. 1009 rodziny i tym samym wzrosła w stosunku do 2013 roku o 67 rodzin. Od dwóch lat obserwujemy systematyczny wzrost ilości klientów;
5. ustawy o zmianie ustawy prawo energetyczne oraz niektórych innych – liczba klientów uzyskujących pomoc z tytułu ww. ustawy wyniosła w 2014 r. 670 rodzin, tj. 1541 osób.

W 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wydał 12.332 decyzji, tj.: 2276 ws świadczeń rodzinnych, w tym 74 odmów; 1516 ws dodatków mieszkaniowych, w tym 56 decyzji odmownych; 679 ws dodatków energetycznych, w tym 9 odmownych; 793 ws świadczeń alimentacyjnych, w tym 25 odmów (w tym 320 dla dłużników alimentacyjnych); ws pomocy socjalnej 6486, w tym 209 odmownych; 75 –ws potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 6 odmownych; ws. stypendiów szkolnych 507, w tym 20 odmownych.

Liczba decyzji wydanych w roku 2014 jest porównywalna do liczby wydanych decyzji w roku poprzednim. Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuuje sprawdzone praktyki lat ubiegłych i wydaje decyzje administracyjne w zakresie pomocy socjalnej, przyznając świadczenia pieniężne na kilka

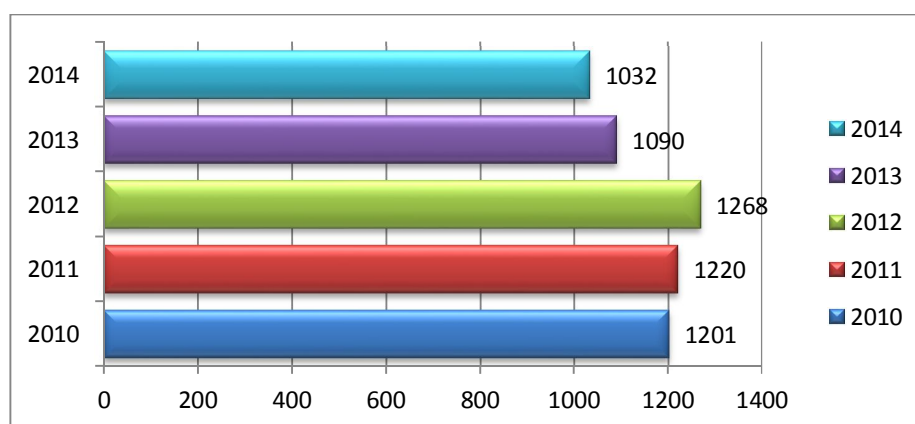
wnioskowanych celów w jednej decyzji administracyjnej oraz wnikliwie i starannie prowadzi postępowania administracyjne w każdym zakresie.

Ponadto wydano 626 zaświadczeń.

W Dzierżoniowie wg stanu na dzień 31.12.2014 roku (dane Wydziału Spraw Obywatelskich) zamieszkiwało stale 33.024 osoby (w tym kobiety - 17767, mężczyźni – 15257) spośród których 2061 osób to klienci tut. OPS (w tym kobiet – 1122, a mężczyzn – 939), korzystający z pomocy społecznej, co stanowi 1032 rodzin. Dane te nie uwzględniają osób, które objęte są monitoringiem, interwencjami, biorących udział w grupach wsparcia, korzystających ze stypendiów szkolnych, korzystających z pomocy w zakresie dożywiania z „puli dyrektorskiej”.

Liczba osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Dzierżoniowa stanowi 6,24 % i zmalała w stosunku do ubiegłego roku o 0,56 % (wynika to z aktywnej pracy pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej, realizacji kontraktów socjalnych uzależniających formę pomocy od podejmowanej aktywności przez klientów pomocy).

Wykres 3: Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2014

Źródło: OPS, opracowanie własne

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Wspieranie powyższe polega na udzielaniu pomocy w szczególności w postaci:

- pracy socjalnej,
- pomocy rzeczowej,
- pomocy usługowej,
- poradnictwa,
- pomocy finansowej.

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc społeczną może zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają uprzednio przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie pisemnej. Od każdej decyzji służy prawo odwołania.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest uzależnione od spełnienia warunku określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej określającego wysokość kryterium dochodowego osoby lub rodziny. Zgodnie z tym przepisem uprawnienie do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542,00 zł,
2. rodzinie/ osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456,00 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej. Powody wymienione w art. 7 pkt 2-15 to:
 - ✓ ubóstwa;
 - ✓ sieroctwa;
 - ✓ bezdomności;
 - ✓ bezrobocia;

- ✓ niepełnosprawności;
- ✓ długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- ✓ przemocy w rodzinie;
 - potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- ✓ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- ✓ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- ✓ braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- ✓ trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- ✓ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ✓ alkoholizmu lub narkomanii;
- ✓ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- ✓ klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o:

1. miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
3. kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

POWODY KORZYSTANIA Z POMOCY

Tabela 4 przedstawia szczegółowe dane dotyczące najczęstszych powodów korzystania i udzielania pomocy.

Liczby osób i rodzin nie sumują się, bowiem dysfunkcje, z powodu, których pomoc jest przyznawana mogły współwystępować ze sobą.

Tabela 4: Powody przyznawania pomocy w 2014 roku, z ustawy o pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	691	1503
Bezrobocie	576	1348
Niepełnosprawność	367	659
Długotrwała lub ciężka choroba	447	838

Alkoholizm	124	207
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	153	512
Przemoc w rodzinie	7	24
Bezdomność	65	80
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	162
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	26	46
Narkomania	8	22

Źródło: OPS, opracowanie własne

Bardzo istotnym problemem rodzin korzystających ze wsparcia, który ma wpływ na prawidłowe funkcjonowanie, jest ubóstwo, wysokie bezrobocie. Obserwujemy problem ze znalezieniem legalnej pracy dla osób nie posiadających doświadczenia zawodowego. Niskie płace wystarczają na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb. Negatywny wpływ na kondycje finansową rodzin ma również ciągły koszt kosztów utrzymania. Sytuacja jest szczególnie trudna w rodzinach, w których pracuje tylko jedna osoba czy w rodzinach wielodzietnych, gdzie nawet dwoje pracujących rodziców ma problem z zapewnieniem godziwych warunków licznej rodzinie. Ludziom biednym ciężko jest wyjść z trudnej sytuacji finansowej i pogrążyć się w ubóstwie. Brak dóbr materialnych powoduje niespełnienie podstawowych funkcji ekonomicznych rodziny i najczęściej generuje kolejne problemy.

W 2014r. otwarcie we Wrocławiu firmy Amazon spowodowało dosyć duże zapotrzebowanie na pracowników- skorzystało z tego wielu naszych klientów, jednak na ile będą to trwałe zatrudnienia- czas pokaze, pierwsze zwolnienia zaczęły się już na początku tego roku, rodziny „wracają do systemu pomocy społecznej”.

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ŚWIADCZEŃ - ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: w naturze, w usługach i pieniężne. Udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

W 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżonowie realizował następujące świadczenia pieniężne:

1) zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wysokość zasiłku okresowego w 2014 roku podobnie wynosi: 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby; kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2014 roku przyznano ww. świadczenia dla porównywalnej z rokiem poprzednim liczby osób w tj. dla 141 rodzin, na kwotę ogółem 207.300 zł.

2) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. W 2014 roku z tej formy pomocy skorzystało 978 rodzin, na łączną kwotę 922.503 zł.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany *specjalny zasiłek celowy* - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Zasiłek celowy specjalny przyznawany jest w szczególności w rodzinach, gdzie przyczyną udzielenia pomocy, zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej jest niepełnosprawność lub długotrwała/ciężka choroba. W szczególności zasiłki celowe specjalne przyznawane są na leki i leczenie. W 2014 roku zasiłki celowe specjalne otrzymało 78 rodzin (tj. o 29 więcej jak przed rokiem) na łączną kwotę 22.073 zł.

Kwoty zasiłków celowych zależą od możliwości finansowych ośrodka, sytuacji rodzinnej uprawnionego, członków jego rodziny, postawy świadczeniobiorcy, jego obiektywnych możliwości

wyjścia z kryzysu oraz elementów subiektywnych – chęci i aktywności w rozwiązywaniu swej trudnej sytuacji życiowej.

3) zasiłek stały

Jest to świadczenie obligacyjne przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności i spełniającym kryterium dochodowe; stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.

W 2014 roku z zasiłku stałego korzystało 198 osób i liczba ta utrzymała się na poziomie 2014 roku. Na wypłaty zasiłków stałych wydano 771.600 złotych tj. o 10.913 zł mniej w porównaniu do roku poprzedniego. Wg stanu na koniec 2014 roku, w stosunku do 6 osób oczekujących na orzeczenie o niepełnosprawności zostały zawieszona na wniosek strony wszczęte postępowania administracyjne w sprawie przyznania zasiłku stałego.

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ŚWIADCZEŃ - ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE

W 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżonowie realizował następujące świadczenia niepieniężne:

1) praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa polegająca na prowadzeniu polityki społecznej w zakresie podnoszenia dobrobytu i poprawy jakości życia jednostki i społeczeństwa oraz złagodzenia ludzkiego cierpienia i rozwiązywania problemów społecznych. To także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności, jakie napotyka w codziennym życiu. Nie bez znaczenia pracę pracownika socjalnego ujmuje się, jako służbę drugiemu człowiekowi. To on pomaga wówczas, gdy wszystko inne zawiedzie.

Praca socjalna prowadzona jest między innymi w oparciu o **kontrakt socjalny** z klientem. Kontrakt socjalny jest umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym a beneficjentem. Jego specyfiką jest niwelowanie nierówności pomiędzy pracownikiem-urzędnikiem a klientem będącym w tej relacji słabszą stroną. Zatem kontrakt socjalny to umowa, z której korzyści odnosi zarówno klient, jak i pracownik socjalny i instytucja, jaką reprezentuje. W 2014 roku zawarto 90 kontraktów. Odnotowaliśmy widoczny wzrost liczby rodzin obejmowanych pracą socjalną, z 476 w 2013 do 886 w 2014r. Wiąże się to przede wszystkim z faktem, że z tej formy pomocy może skorzystać każdy, bez względu na dochód w rodzinie. Nasze inicjatywy, działania, zakres usług promowane, nagłaśniane są m.in. w mediach, przez co zwiększa się krąg odbiorców pracy socjalnej. Dużą rolę w tym zakresie odgrywają liczne projekty socjalne tworzone i realizowane przez pracowników

socjalnych, adresowane głównie do dzieci z rodzin korzystających z pomocy. Do działań włączani są również rodzice, co wpływa na wzmacnianie więzi rodzinnych i poprawę wzajemnych relacji.

Podejmujemy też szereg działań na rzecz osób i rodzin, które nie są de facto odbiorcami świadczeń z pomocy społecznej. Dotyczy to m.in. rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej, wydawanie opinii na temat osób ubiegających się o zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych, czy ustalanie uprawnień do świadczeń zdrowotnych. Praca z wymienionymi osobami wymaga zaangażowania pracowników socjalnych, jednak nie odzwierciedla się w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy OPS.

Tabela 5: Zestawienie form pracy socjalnej wykonanej przez pracowników OPS w roku 2014

Liczba rodzin objętych pracą socjalną	886
Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	220
Liczba rodzin monitorowanych	32
Liczba osób starszych objętych monitoringiem	23
Liczba osób starszych objętych pomocą usługową	96
Liczba interwencji	109
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”	114
Liczba rodzin z dziećmi, dotkniętych problemem alkoholowym	51
Liczba osób skierowanych na terapię uzależnień	51
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny	49
Liczba sporządzonych planów pracy z rodziną	54
Liczba osób uczestniczących w konferencjach i grupach wsparcia	44
Liczba osób skierowanych do PUP celem aktywizacji	182
Liczba osób skierowanych do CAS celem aktywizacji	219
Liczba osób, które podjęły pracę	120
Liczba osób, które uczestniczyły w projektach doskonalących kompetencje zawodowe	97 (z czego 32 podjęły pracę)
Liczba rodziców, z którymi prowadzono pracę socjalną w kierunku powrotu dzieci z pieczy zastępczej	33
Liczba osób, które brały udział w projektach opracowanych i realizowanych przez OPS	269
Liczba osób wytypowanych i zaproszonych przez pracowników socjalnych na spotkanie rekrutacyjne do pracy w firmie LG	112
Liczba dzieci wytypowanych do obdarowania wyprawką szkolną ufundowaną przez firmę SKC	25
Liczba dzieci, którym pracownicy socjalni przekazali bilety na basen odkryty, ufundowane przez OSiR	108 (667 biletów)
Liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych na potrzeby inne niż przyznanie pomocy klientom OPS	414
Liczba kontraktów socjalnych zawartych z klientami OPS	90
Liczba godzin porad psychologa z CAS w miejscu zamieszkania klienta	85

Źródło: OPS, opracowanie własne

2) poradnictwo specjalistyczne

Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia klientom oraz mieszkańcom Dzierżoniowa specjalistyczne wsparcie w zakresie porad prawnych oraz psychologicznych. W 2014r. wolontariusz (radca prawny) Ośrodka udzielił 420 porad prawnych zarówno dla Klientów Ośrodka Pomocy Społecznej jak też mieszkańców miasta. Korzystający z usług prawnika oczekiwali informacji głównie z zakresu prawa rodzinnego, karnego, prawa pracy. Wielu zgłaszających się to ofiary przestępstw spowodowanych na tle alkoholu i patologii społecznych.

Ponadto osoby wymagające interwencyjnego wsparcia psychologicznego mogą także je otrzymać w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej, bądź w przypadku osób dotkniętych dysfunkcją ruchu lub posiadających inne ograniczenia w dotarciu do Ośrodka Pomocy Społecznej, w miejscu zamieszkania. W roku 2014 psycholog zatrudniony na zlecenie - udzielił 25 porad psychologicznych. Ponadto, w ramach współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Centrum Aktywizacji Społecznej, psycholog CASu 85 godzin przeznaczył na pracę z naszymi Klientami w miejscu ich zamieszkania. Dodatkowo osoby wymagające pomocy psychologicznej kierowane były do CAS w Dzierżoniowie, skierowano 250 osób.

3) zapewnienie posiłku

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie:

1. jeżeli dochód osoby nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, tj.: - kwoty 542, 00 złotych dla osoby samotnie gospodarującej, - kwoty 456, 00 złotych dla osoby w rodzinie;
2. osobom/ rodzinom spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w uops, na podstawie uchwały nr XLVI/301/14 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 24 lutego 2014 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej. Jest kontynuacją programu wieloletniego, który funkcjonował do 31.12.2014 roku.

W ramach Programu były realizowane działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej;
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;

- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12-03-2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 roku, poz. 163) w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym;
- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W programie przewidziano, że w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub, gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, może być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności. Realizacja tej formy pomocy odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w placówkach edukacyjnych oraz dożywiania w stołówce „Caritas” (także poprzez zasiłki jednorazowe).

Liczba osób korzystających z posiłku w 2014 roku wyniosła ogółem 776, w tym 438 dzieci, dożywianych w szkołach i przedszkolach. Ogólny koszt programu zamknął się kwotą 648.400 zł, w tym środki własne gminy wyniosły 334.400 zł, a dotacja z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła 314.000 zł. – udział gminy w realizacji tego zadania wyniósł, zatem 51,57 %.

Caritas Diecezji Świdnickiej na zlecenie Gminy prowadzi Punkt Pomocy Środowiskowej, do której OPS skierował 247 podopiecznych na posiłki (średnio w skali miesiąca to liczba 170 osób).

W gminie działa również Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, w którym z posiłków skorzystało 17 dzieci.

W ramach programu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, a rodzina nie chce/ nie może ubiegać się o wsparcie, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Udzielenie takiej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z pomocy tej skorzystało 19 dzieci na wniosek dyrektorów 10 szkół i przedszkoli.

4) usługi opiekuńcze

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi opiekuńcze na terenie miasta Dzierżoniowa realizują firmy zewnętrzne wyłonione w drodze przetargu. W 2014 roku było to Centrum Pielęgniarsko – Opiekuńcze Jolanty

Aleksanderek. Usługi realizowane są od poniedziałku do niedzieli. Dni oraz godziny ich realizacji są ustalane pod kątem indywidualnych potrzeb klienta. W roku 2014 z usług opiekuńczych łącznie skorzystało 89 osób, tj. 86 środowisk.

Odpłatność za usługi opiekuńcze wynika z uchwał Rady Miejskiej Dzierżoniowa w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. W 2014 roku obowiązywała Uchwała Nr Uchwała Nr XXXVII/258/13 z dnia 24.06.2013 r., która została zmieniona w części wysokości odpłatności Uchwałą Nr XL/277/13 z dnia 28.10.2013 r.

Tabela 6: Usługi opiekuńcze - zestawienie wydatków

rok	2014
Wydatki podopiecznych	60 648,73 zł
Wydatki OPS	305 100 zł
Łącznie	365 748,73 zł
Średnia liczba godzin w miesiącu	2542,50
Średnia liczba podopiecznych w miesiącu	60
Liczba osób mających bezpłatne usługi (dochód poniżej kryterium dochodowego)	7
Liczba osób po 90 roku życia, korzystających z usług	17
Cena jednej godziny usługowej	Od 1.01.2014 r. do 31.12.2014 r. - 10,00 zł

Źródło: OPS, opracowanie własne

W roku 2014 nadal kontynuowano stały **monitoring** osób starszych. Dotyczy to środowisk niekorzystających lub rezygnujących z usług opiekuńczych jednak z racji wieku, samotności oraz stanu zdrowia środowisk wymagających nadzoru. Monitoring to wizyta przynajmniej raz w miesiącu, z której sporządzana jest notatka służbowa. Pozwala to na zbudowanie zaufania pomiędzy pracownikiem socjalnym, a potencjalnym klientem jeszcze przed objęciem usługami opiekuńczymi. Niweluje to także poczucie osamotnienia, ponieważ ktoś wykazuje

zainteresowanie losem osoby starszej. Z perspektywy czterech lat prowadzenia monitoringów widzimy, iż taka forma pomocy jest niezwykle istotna gdyż pozwala zapobiegać sytuacjom kryzysowym i interweniować w porę. W 2014 roku monitoringiem objętych było 23 osób.

Obserwujemy także wzrost zachowań ryzykownych wśród seniorów (nadużywanie alkoholu, palenie papierosów, nadużywanie leków, agresja). Od wielu lat wyraźnie można obserwować przyrost osób samotnych, owdowiałych. Samotność może mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie, samoocenę, stan zdrowia, pozycję społeczną starszej osoby. Wiąże się to z doświadaniem negatywnych przeżyć (nuda, beczynność, brak snu, poczucie krzywdy, uczucie lęku, cierpienia, opuszczenia). Zadaniem pomocy społecznej staje się zatem wskazywanie kierunków aktywności, podtrzymywanie na duchu, przywracanie wiary w siebie, inicjowanie, zachęcanie, podkreślanie mocnych stron. Kolejnym problemem jest dyskryminowanie osób starszych, usuwanie ich poza nawias, oddawanie przez rodzinę do placówek pomocy społecznej czy służby zdrowia. Nie zawsze zdajemy sobie sprawę z tego, że niebezpieczeństwo uzależnienia się nie maleje z wiekiem, ale wręcz przeciwnie-wzrasta. Jednak w polskim systemie opieki brakuje zorganizowanej formy pomocy dla osób starszych z problemem uzależnienia (np. od leków, alkoholu).

5) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Praca zespołu ds. usług opiekuńczych w środowiskach osób starszych naszego miasta ujawniła problem osób starszych z zaburzeniami psychicznymi. Osobom tym świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi te obejmują uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz pielęgnację - jako wspieranie procesu leczenia.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi należą do zadań zleconych gminy. Realizowane są przez firmę zewnętrzną wyłonioną w drodze przetargu. W 2014 roku był to Polski Czerwony Krzyż. Usługi są realizowane od poniedziałku do niedzieli. Dni oraz godziny ich realizacji są ustalane pod kątem indywidualnych potrzeb klienta.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynika z Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Tabela 8: Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zestawienie wydatków

rok	2014
-----	------

Liczba osób objętych usługami	7
Średnia liczba godzin w miesiącu	269
Liczba godzin ogółem	3230
koszt	41 990,00 zł
Cena jednej godziny usług specjalistycznych	13,00 zł

Źródło: OPS, opracowanie własne

5) domy pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę wymagającą tej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba, że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje Ośrodek Pomocy Społecznej, natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

Tabela 7: Domy pomocy społecznej- zestawienie wydatków

rok	2014
Wydatki OPS na DPS (łącznie)	930 631,91 zł
Średnia miesięczna dopłata OPS (gminy) do pobytu jednej osoby	1 891,53 zł
Liczba przebywających na dzień 31 grudnia	41
Liczba oczekujących na miejsce	0
Liczba podpisanych umów na dopłatę do pobytu członka rodziny w DPS	2

Koszt miesięcznego pobytu w Domu Pomocy Społecznej w Bielawie jednej osoby	2 950,00 zł
--	-------------

Źródło: OPS, opracowanie własne

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70 % swojego dochodu; 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - w przypadku, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego i kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie jest niższa niż 300% tego kryterium;
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca i jego rodzinę.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby inne niż małżonek, zstępni lub wstępni.

W praktyce często zdarza się, że główny ciężar utrzymania osoby w DPS spada na Gminę. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie stara się egzekwować od rodzin partycypację w kosztach utrzymania w DPS- chociażby w postaci dobrowolnych wpłat. I tak w 2014 r. podpisano 1 umowę na pełną dopłatę do kosztów pobytu osoby w domu pomocy społecznej oraz 1 umowę na dobrowolne częściowe dopłaty. W 2014 do DPS skierowano 5 osób.

7) sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2014 roku sprawiono 2 pogrzeby, tj. o 9 mniej w stosunku do roku ubiegłego. Wydatkowano na ten cel kwotę 3.786,40 zł. Usługę świadczyła wyłoniona w drodze zapytania ofertowego firma: Centrum Pogrzebowe s.c. MK Kramarz.

8) bony i opał w naturze

Pomoc na zakup opału zwykle udzielana jest w formie niepieniężnej, zapobiega to przypadkom marnotrawienia i niewłaściwego wykorzystania przyznanej pomocy. Rodziny mają do wyboru dowolnie wybrany skład opału, gdzie mogą zrealizować przyznaną pomoc.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 roku udzielił pomocy w formie niepieniężnej, z przeznaczeniem na zakup opału dla 219 osób samotnie gospodarujących i 140 rodzin, na łączną kwotę 187.300 zł.

Rodziny korzystające z pomocy otrzymują także pomoc w formie bonów żywnościowych oraz bonów towarowych – jest to także forma zasiłku celowego jednorazowego, wypłacanego w formie niepieniężnej. Pomoc w tej formie przyznawana jest rodzinom, które nie potrafią prawidłowo dysponować środkami materialnymi i przyznaną pomoc mogłyby przeznaczyć na cele niezwiązane z niezbędnymi potrzebami rodziny, zwłaszcza z zakupem żywności, środków higieny czy artykułów chemicznych.

W 2014 roku OPS udzielił 419 świadczeń w formie bonów żywnościowych, na łączną kwotę 39.660,86 zł. Średni zasiłek wypłacony w formie niepieniężnej, w postaci bonów żywnościowych wyniósł 94,66 zł.

9) udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych

W roku 2014 udzielono schronienia dla 26 osób, koszt ww. świadczeń wyniósł 115.380 zł. Współpracujemy z 9 instytucjami do tego przeznaczonymi.

Tabela 9: Instytucje współpracujące z OPS w zakresie schronienia w 2014.

L.p.	Nazwa placówki	Liczba klientów tut., OPS, którym udzielono pomocy
1.	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Świdnicy	16
2.	Przytulisko dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta w Częstochowie	1
3.	Koło Bielickie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta	1
4.	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Miechowskie	1
5.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Wrocławskie	2
6.	Chrześcijańska Misja Pomocy Ludziom Uzależnionym "Nowa Nadzieja" w Bielawie	2
7.	Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar-Markot w Wałbrzychu	1
8.	Centrum Pomocy Potrzebującym Dom dla Bezdomnych „ARKA” w Będzinie	1

9.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie	1
RAZEM		26 osób

Źródło: OPS, opracowanie własne

Tabela 10: Schronienie klientów OPS w latach 2010-2014

Lp.	Rok	liczba klientów	ilość świadczeń/m-cy	kwota	średnio w miesiącu
1.	2010	14	55	20905	1742,08
2.	2011	21	111	44747	3728,92
3.	2012	20	134	67321	5610,08
4.	2013	30 +dziecko	202	84909	7075,75
5.	2014	26	193	115380	9615,00

Źródło: OPS, opracowanie własne

Skala bezdomności w Gminie Miejskiej Dzierżoniów od lat utrzymuje się na podobnym poziomie, jednak ma charakter dynamiczny i zmienny w zakresie uchwycenia faktycznej liczby bezdomnych, szczególnie w okresie zimy.

Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił w 2014 roku pomocy w formie schronienia jedynie części osób bezdomnym, tj. tym, które o taką pomoc wystąpiły.

Podkreślenia wymaga fakt, iż podczas monitorowania miejsc przebywania osób bezdomnych (np. w ramach „akcji zima”) odnotowano 10 osób przebywających na terenie ogródków działkowych i pustostanów, które korzystają z pomocy tutaj. Ośrodka w formie m.in zasiłków celowych i pomocy w zakresie dożywiania oraz 9 osób niekorzystających z pomocy społecznej i odmawiających udzielenia pomocy przez tutaj. Ośrodek. Są to przede wszystkim mężczyźni, po eksmisjach.

Gmina ponosi zatem coraz większe wydatki na opłacenie pobytu osób bezdomnych w schroniskach itp. placówkach poza gminą, dlatego należałoby rozważyć możliwość utworzenia własnych, odpowiednich miejsc schronienia dla takich osób.

VII. POZOSTAŁE DZIAŁANIA

ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych. W 2014 r. wydano decyzję dla 64 osób. Świadczenie przysługuje osobom korzystającym z placówek opieki zdrowotnej niemających prawa do ubezpieczenia z innego tytułu.

STYPENDIA SZKOLNE

Pomoc materialna dla uczniów, zgodnie z art. 90 b ust. 3 ustawy o systemie oświaty, przysługuje:

1. uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
2. wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonej w stopniu głębokim uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełno-sprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym (art. 90c ust. 2 ustawy o systemie oświaty) są stypendia szkolne i zasiłki szkolne.

Zgodnie z art. 90d ust. 1 ww. ustawy stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie (miesięczny dochód na 1 osobę nie przekraczający kwoty 456,00 zł netto), w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- 1) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;

2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników (art. 90d ust. 2 ustawy o systemie oświaty).

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego wraz z dokumentami należy złożyć w terminie od 01 września do dnia 15 września każdego roku w szkole, do której uczęszcza uczeń.

Porównując dane roczne z lat 2011-2014 sukcesywnie wzrasta liczba przyznanych świadczeń w formie stypendium szkolnego (od 2011 roku do 2014 roku zwiększyła się liczba przyznanych świadczeń o 105). Realizacja zadania przez OPS wpłynęła korzystnie na sytuację rodzin z dziećmi, ułatwiając im dopełnienie formalności w zakresie przyznania pomocy.

W roku 2014 wypłacono 507 świadczeń i wydano 20 decyzji odmownych. Nie składano wniosków o zasiłki szkolne. W całym 2014 roku (obejmującym II semestr roku szkolnego 2013/2014 i I semestr roku szkolnego 2014/2015) wypłacono 147.885,76 zł, z tego 118.308,61 zł. z budżetu państwa, a 29.577,15 zł. z budżetu miasta. Zadanie realizowane jest w oparciu o ustawę o systemie oświaty.

PROFILAKTYKA I PREWENCJA

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinach, z często towarzyszącym jej problemem alkoholizmu to bardzo znaczące zadanie, wśród wielu realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie. Bezpieczeństwo dzieci wychowywanych w takich rodzinach to cel nadrzędny podejmowanych przez nas działań. Nasza praca w zakresie profilaktyki nakierowana jest także na zapewnienie bezpieczeństwa innym osobom nieporadnym życiowo, w szczególności osobom starszym.

W tym celu od 2007 roku prowadzimy **monitoring rodzin** dysfunkcyjnych, w którym istnieje zagrożenie przemocy, bądź z naszej wiedzy wynika, że takie przypadki miały miejsce w przeszłości. Sytuacja dzieci w takich rodzinach jest monitorowana przez pracowników socjalnych w sposób szczególny. Wizyty w ramach monitoringu odbywają się raz w miesiącu lub częściej w asyście dzielnicowego godzinach popołudniowych. W ramach monitoringu cyklicznie kierowane są apele do mieszkańców Dzierżoniowa o zgłaszanie sygnałów mogących świadczyć o zagrożeniu bezpieczeństwa osób nieporadnych oraz dzieci.

W roku 2014 systematycznym monitoringiem objęto 32 rodziny zagrożone przemocą w rodzinie oraz 23 środowisk osób starszych, których bezpieczeństwo było zagrożone. Ponadto w nawiązaniu

do ogólnopolskiej kampanii Rzecznika Praw Dziecka „Bicie uczy, ale tylko złych rzeczy” OPS w dniach 15 i 22 X 2014 zorganizował konferencje tematyczną pn.: „**Wychowanie bez przemocy**”. Nadrzędną ideą naszej inicjatywy jest promowanie pozytywnych zachowań wobec dzieci poprzez ukazanie rodzicom skutecznych metod wychowawczych, które nie muszą być oparte na sile i przewadze, a karność dziecka nie jest walorem. Udział w konferencji umożliwił rodzicom zdobycie wiedzy jak budować autorytet rodzica nie używając siły, jak uzyskać posłuszeństwo dziecka nie opierając go na strachu i dominacji. W konferencjach wzięły udział 33 osoby. Byli to zarówno klienci OPS, jak też inni zainteresowani mieszkańcy Dzierżoniowa. Powyższa inicjatywa jest działaniem z zakresu realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również w kontekście ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej adresowana do rodziców biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Kolejnym działaniem w ramach prewencji ukierunkowanej na osoby starsze było przeprowadzenie przy współpracy z policją akcji edukacyjno-informacyjnej w dniach od 31.I 2014 do 17.III2015-jak nie paść ofiarą oszusta „**Fałszywy wnuczek**”. W ramach tego projektu pracownicy socjalni zespołu ds. usług opiekuńczych w asyście dzielnicowego odwiedzili osoby starsze mieszkające samotnie, korzystające z pomocy usługowej. Wizyty miały na celu uwrażliwienie osób starszych na pojawienie się w ich domu oszustów podających się za pracowników różnych instytucji. Osoby starsze otrzymały wiele cennych wskazówek. Zostały przekazane także ulotki informacyjne z numerami telefonów, pod które mogą zgłaszać wszelkie niepokojące sygnały. Akcja pod hasłem „Fałszywy wnuczek” spotkała się z dużą przychylnością odwiedzanych osób, które miały okazje m.in. poznać swojego dzielnicowego i uzyskać fachową pomoc, jak ustrzec się przed oszustami.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY- W RAMACH PROWADZENIA PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY”

Z założenia rodzina powinna być miejscem, gdzie czujemy się bezpiecznie, jesteśmy kochani i akceptowani. Niestety, istnieją rodziny, w których jednostka odczuwa strach, lęk, doświadcza poniżenia, jest miejscem często nazywanym „piekłem”. Obraz takiej sytuacji ma miejsce w rodzinach z problemem przemocy. W naszym mieście skala tego problemu jest widoczna. Pomoc i wsparcie osobom i rodzinom dotkniętym przemocą, z uwagi na złożoność i specyfikę wymaga współpracy wielu służb.

„Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych”
Polska Deklaracja w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

APEL DO MIESZKAŃCÓW !!!

NIE UDAWAJ ŻE NIE WIDZISZ

„Każdy człowiek ma obowiązek udzielenia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie”

**TO TAKŻE TWOJA SPRAWA !!!
ZADZWOŃ!**

- Ośrodek Pomocy Społecznej **74 632 11 29**
- Komenda Powiatowa Policji **997, 112,**
- Straż Miejska **74 645 08 88**
- Telefon zaufania dla osób w kryzysie **116 123**

Zapewniamy anonimowość

Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie koordynowanie działań specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Opracowanie i realizacja planu pomocy oraz monitorowanie sytuacji rodzin to zadanie grup roboczych utworzonych przez Zespół Interdyscyplinarny. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele 12 instytucji (OPS, Sądu, SM, PCPR, Policji, Służby Zdrowia, CAS, MKRPA, SW, Prokuratury, Oświaty).

W roku 2014 grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego prowadziły łącznie 111 postępowań w zakresie procedury Niebieskiej Karty. W tym roku wszczętych zostało 76 procedur Niebieskiej Karty, odbyło się łącznie 218 spotkań grup roboczych, 4 razy zwołano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi przemocą prowadzi zespół ds. asysty rodzinnej, którego pracownicy realizują swoje działania w obszarze interwencyjnym oraz zaspokajania potrzeb socjalno-bytowych osób znajdujących się w kryzysie związanym z doznawaniem przemocy.

PROJEKTY SOCJALNE

Projekt socjalny jest to zamierzony plan działania polegający na kreowaniu pomysłów służących usprawnianiu lub ulepszaniu rzeczywistości społecznej. W pracy socjalnej projekt socjalny to planowy proces, wprowadzenia zmian pod kątem napotkanego problemu, służący rozwiązaniu zadania. To także inicjowanie, opracowywanie i wdrażanie działań polepszania funkcjonowania ludzi w oparciu o ocenę problemu oraz analizę dostępnych rozwiązań.

Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje wiele działań o nowatorskim charakterze w 2014 r. zrealizowano 11 innowacyjnych, projektów, które realizowane były z myślą o zapobieganiu trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Tak rozumiana praca socjalna stanowi fundament polityki społecznej.

Dlatego kładziemy nacisk na takie działania, które koncentrują się między innymi na kształceniu umiejętności rodzin w zakresie: pełnienia roli rodzica, opiekuna, gospodarowania budżetem, wprowadzania elementów prozdrowotnego stylu życia na miarę posiadanych możliwości, pielęgnacji niemowlęcia, dziecka, osoby starszej i niepełnosprawnej itp. W tym celu opracowano

i zrealizowano projekty socjalne, których głównym założeniem było dążenie do pozytywnej zmiany.

1. Doświadczenia łączą pokolenia

Celem głównym projektu było nabycie umiejętności nawiązywania relacji interpersonalnych oraz czerpania korzyści z życiowego doświadczenia seniorów. Projekt skierowany był do klientów z rodzin objętych pracą asystenta rodziny i domowników Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie. Beneficjenci projektu w trakcie zajęć warsztatowych uczyli się bądź doskonalili podstawowe czynności krawieckie, zdobywali wiedzę na temat przygotowywania przetworów domowym sposobem. Poza tym uczestnicy zajęć rozwijali umiejętności pracy w grupie, zdolność koncentracji, nabywali umiejętność organizowania czasu wolnego oraz rozwijali sferę emocjonalną ważną dla funkcjonowania zarówno dziecka jak i dorosłego. Dzięki projektowi możliwe było oderwanie się od codzienności, monotonii i obowiązków domowych.

Fot.: OPS

2. Z babcinej spizarni

Projekt skierowany był do rodzin objętych wsparciem asystentów. Grupą docelową były przede wszystkim kobiety z dziećmi, które wykazują słabe umiejętności w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego. Celem działań podjętych w trakcie realizacji projektu było zdobycie i wzbogacenie wiedzy w teorii jak i praktyce. Uczestnikom podczas spotkania przekazano informacje, w jaki sposób można przetwarzać i przechowywać owoce oraz warzywa. W trakcie spotkania wysłuchano również wykładu na temat ich funkcji w gospodarstwie i zapoznano się z

procesem technologicznym w przetwarzaniu produktów rolnych. Działania te spotkały się z ogromnym zainteresowaniem i radością ze strony przede wszystkim dzieci. Dodatkową korzyścią naszego przedsięwzięcia było to, że uczestnicy wykopków w zamian za swoją pracę otrzymali ziemniaki. Asystenci poprzez projekt chcieli nawiązać poprawne relacje z rodzinami oraz włączyć je do inicjatywy, która z pewnością sprzyja integracji jej członków, poprawia wzajemne relacje oraz sprzyja usamodzielnianiu się.

W ramach projektu zorganizowano:

- wspólne wykonanie przetworów zimowych z warzyw i owoców sezonowych,
- udział rodzin w wykopkach,
- wyjście na wycieczkę do gospodarstwa rolnego.

Fot.: OPS

3. Mamu tato zrób to ze mną

Projekt skierowany przede wszystkim do rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny. Celem głównym projektu było nabycie umiejętności manualnych przez dzieci i rodziców jak również przybliżenie uczestnikom problematyki recyklingu. Świat współczesnego dziecka przepełniony jest gotowymi zabawkami, gadżetami, których często wartość materialna przekracza możliwości finansowe rodziców. Większość obecnych na rynku oferowanych gotowych produktów, które wydają się spełnieniem marzeń dziecka, niestety w gruncie rzeczy ogranicza inwencję twórczą i wyobraźnię dziecka jak i rodzica. W związku z tym powstała inicjatywa asystentów zrobienia ozdób z recyklingu, jako próbę konfrontacji dwóch rzeczywistości- rzeczywistości skonstruowanej i gotowej z rzeczywistością konstruowaną a przygotowaną przez dziecko i rodzica. W ramach projektu odbył się cykl spotkań tematycznych, na których poruszono kwestie zapoznania się uczestników z rodzajami i koniecznością sortowania odpadów wytwarzanych przez człowieka,

zapoznano się również z możliwością powtórnego ich wykorzystywania.

Fot.: OPS

4. Wędkarstwo moje nowe hobby

W ramach projektu został zorganizowany wyjazd nad staw w Bratoszowie. Skierowany był do młodzieży w wieku 12-16 lat z terenu miasta Dzierżoniowa. Głównym celem projektu było wskazanie młodym ludziom możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego, poznanie nowych przyjaciół, zmiana zachowań młodzieży poprzez wskazanie nowego hobby, kontakt z naturą i ochrona środowiska. Wędkowanie zostało połączone z pogawędką na ten temat. W ramach projektu została nawiązana współpraca z Polskim Związkiem Wędkarskim poprzez wspólne organizowanie wędkowania i organizację imprezy: „Zawody wędkarskie dla dzieci i młodzieży z okazji Dnia Dziecka”. Ponadto współpracowano ze szkołą wędkarską działającą w Spółdzielni Mieszkaniowej w Dzierżoniowie. Całość przedsięwzięcia zakończono pieczeniem kiełbasek przy wspólnym ognisku.

Fot.: OPS

5. Dylematy Siostry i Brata zajęcia z elementami biblioterapii

Projekt skierowany był do dzieci z rodzin objętych wsparciem tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponieważ w wielu rodzinach występują deficyty na różnych płaszczyznach życia społecznego i rodzinnego, celem projektu było wsparcie emocjonalne małych dzieci polegające na poczuciu bezpieczeństwa i zapewnienia im, iż nie są sami, inni też podobnie tak czują, myślą i zachowują się. Warsztaty miały charakter cyklu czterech spotkań warsztatowych, podczas których wspierano rozwój dziecka poprzez wzbogacanie ich wiedzy, przedstawiano inne sposoby myślenia, odczuwania i działania. Ponadto celem zajęć było budowanie wśród uczestników poczucia własnej wartości, docenianie samego siebie, akceptacja swoich niepowodzeń i osiągnięć oraz uświadamianie sobie, że każdy człowiek ma inne zdolności i predyspozycje. Ukazano najmłodszym, że używanie metafor i symboli pozwala na samodzielne odkrywanie i odnoszenie się do własnych doświadczeń. Ponieważ bajki pozwalają na konkretyzację emocji i przypisanie ich określonym zdarzeniom, posłużono się nimi w trakcie zajęć- M. Molicka „Bajkoterapia”.

6. Dylematy mamy i taty

Celem głównym projektu było podniesienie kompetencji komunikacyjnych i samoświadomości rodziców borykających się z problemami wychowawczymi z dziećmi oraz obniżenie poziomu agresji w sposobie funkcjonowania. Grupą zaangażowaną w realizację projektu byli rodzice z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny jak również monitorowanych przez zespół ds. asysty rodzinnej w tutejszym Ośrodku Pomocy Społecznej. Z reguły są to rodziny, w których występują deficyty emocjonalne i rodzicielskie. Zdobyte umiejętności podczas zajęć będą miały z pewnością korzystny wpływ na relacje rodzinne oraz funkcjonowanie dzieci. Rodzice uczyli się komunikowania swoich potrzeb w sposób konstruktywny i zrozumieli z uwzględnieniem interesu i potrzeb dzieci. Uczestnicy warsztatów rozwijali umiejętności bezpośredniego i otwartego wyrażania emocji oraz pracy w grupie. Ponadto uświadamiano dzieciom potrzebę bezinteresownej chęci pomagania, budowania zaufania i lojalności, jak również odróżnianie zachowań negatywnych oraz tych, które zasługują na nagrodę i pochwałę. Warsztaty obejmowały cykl czterech spotkań.

7. OPS Dzieciom

Projekt skierowany do rodzin objętych pomocą tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej, w których często występuje wiele ograniczeń na różnych płaszczyznach życia społecznego, w kwestiach zaplanowania wolnego czasu swoim małym dzieciom z powodu ograniczeń ze względów zarówno finansowych jak i zwyczajnego braku inicjatywy i pomysłowości samych rodziców. W

związku z tym działania podjęte w projekcie miały na celu ukazanie zarówno dorosłym jak i dzieciom, w jaki sposób można zaplanować swój wolny czas, jakie mogą być alternatywne formy spędzania tego czasu w sposób aktywny i sprzyjający rozwojowi najmłodszych. Uczestnicy projektu mieli możliwość podniesienia poziomu wiedzy z zakresu prawidłowego funkcjonowania w grupie rówieśniczej, podjęto próby wzmacniania więzi między dziećmi a rodzicami poprzez inicjowanie wspólnej zabawy. W ramach projektu zorganizowano wyjazd do „Dzieciolandii” oraz zorganizowano warsztaty plastyczne dla rodzin w Środowiskowym Domu Samopomocy.

8. Poznajemy tradycje

Celem projektu było zapoznanie, podtrzymywanie i szerzenie tradycji w środowisku. Projekt prowadzony jest przez pracowników socjalnych a skierowany do dzieci z rodzin objętych wsparciem. W zabawie brało udział 16 dzieci w wieku 7-12 lat. Po zapoznaniu dzieci z tradycją „Andrzejkowo-Katarzynkową” wzięły one udział we wróżbach oraz w zabawie tanecznej prowadzonej przez didżeja. W czasie imprezy zapewniony był słodki poczęstunek i napoje, a na pożegnanie każde z dzieci otrzymało prezent. Zabawa odbyła się przy wsparciu sponsorów.

WYPOCZYNEK LETNI

Następnym działaniem na rzecz dzieci i rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej była Organizacja wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży ze środków Urzędu Miasta.

Zorganizowano trzy jedno dniowe wycieczki. 16.08.2014r. odbyła się wycieczka do ZOO we Wrocławiu. Celem głównym wycieczki była edukacja młodych ludzi, upowszechnienie wiedzy z ekologii, biologii, ochrony środowiska. Wyjazd łączył aktywny wypoczynek połączony z rozwojem umiejętności życiowych i społecznych dzieci.

22.08.2014r. odbyła się wycieczka po Dzierżonowie, trasa wycieczki opierała się na trasie turystyczno-spacerowej tzw. „TRAKT SMOKA” po najciekawszych miejscach Dzierżonowa. Celem wycieczki było przede wszystkim zapoznanie dzieci z zabytkami oraz historią powstania miasta.

29.08.2014r. odbyła się wycieczka do **Kamionek** na wspólne pieczenie kiełbasek i puszczenie latawców.

W wycieczkach tych wzięły udział dzieci z rodzin korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej pochodzące ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzieci te niejednokrotnie nie mają możliwości wyjazdu poza miejsce zamieszkania w okresie letnim i jest to dla nich często jedyna taka forma. Cały projekt finansowany był ze środków Urzędu Miasta w Dzierżoniowie, łącznie w imprezach wzięło 35 dzieci. Podczas każdej wycieczki dzieci miały zapewniony posiłek lub suchy prowiant.

Fot.: OPS

WSPÓŁPRACA PARTNERSKA

W ramach podejmowania działań pomocowych na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, bardzo znacząca jest współpraca partnerska. Umożliwia ona wymianę doświadczeń i wiedzy w zakresie pomocy osobom potrzebującym, a w efekcie skuteczne wsparcie. W roku 2014 Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził współpracę z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi oraz dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji, którzy nadal pełnią **dylżury** w siedzibie Ośrodka. Umożliwia to większą dostępność policji dla klientów OPS.

W ramach współpracy partnerskiej Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie brał udział w realizacji projektu „**Aktywna Integracja**” opracowanego przez Fundację Manufaktura z Wrocławia, udział wzięło 35 klientów, z czego prace podjęło 13 osób.

W roku 2014 współpracowaliśmy także z **Centrum Aktywizacji Społecznej**. W ramach, współpracy odbyło się 85 godzin wspólnych wywiadów i konsultacji(wizyty pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby, rodziny) oraz 250 porad psychologicznych udzielonych klientom OPS.

W roku 2014 klienci Ośrodka Pomocy społecznej uczestniczyli w dwóch projektach systemowych: I Projekt „**Razem po pracę**”- realizowany przez Stowarzyszenie Aktywnego Wspierania gospodarki we Wrocławiu- udział wzięło 68 osób, z czego pracę po jego ukończeniu podjęło 19 osób.

Kolejnym sposobem na przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia jest współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie rekrutacji osób bezrobotnych do **prac społecznie użytecznych** oraz **robót publicznych**. W tym przedsięwzięciu w roku 2014 wzięło udział 35 bezrobotnych klientów Ośrodka. Głównym atutem zatrudnienia tej grupy osób była możliwość odpracowania zadłużenia z tytułu nieuregulowania czynszu mieszkaniowego. W roku 2014 odpracowało zadłużenie w całości 6 osób 17 nadal kontynuuje pracę.

Ponadto podjęliśmy współpracę z Agencjami Pracy Tymczasowej, co pozwoliło nam na zorganizowanie spotkania rekrutacyjnego w siedzibie OPS w dniu 25.06.2014 przez Agencję Pracy Max-Power z Wrocławia. W spotkaniu wzięło udział ponad 100 osób bezrobotnych, zarówno klientów, jak i innych mieszkańców Dzierżoniowa, 23 osoby zostawiły swoje CV i wyraziły chęć podjęcia pracy „od zaraz”.

WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ

Grupa wsparcia- Mamo, tato, chcę być z Wami

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, jako realizator ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dn. 9 czerwca 2011r. oraz Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2011-2014 podejmuje liczne działania zmierzające do zaistnienia warunków umożliwiających dzieciom, czasowo umieszczonym w pieczy zastępczej powrót do rodziny biologicznej. Nadrzędnym celem w tym zakresie jest wzmacnianie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny, wzmocnienie integracji, przeciwdziałanie marginalizacji i dezintegracji rodziny, dążenie do reintegracji. Kluczowe znaczenie w tym względzie odgrywa włączenie do pracy z rodziną **asystenta**, który towarzyszy jej członkom, na co dzień. Asystent wspiera rodzinę przy wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Jest to jedno z trudniejszych zadań, jakie przyszło nam realizować. Rodziny, do których trafić może asystent często przejawiają nieprawidłową opiekę nad dzieckiem, nieumiejętność zapewnienia dziecku bezpiecznego otoczenia. Ok. 10% rodzin, w których pracuje asystent to osoby, które w przeszłości same były wychowankami ośrodków wsparcia (domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze). Dlatego uwzględnienie tych specyficznych warunków, wcześniejsze traumatyczne przeżycia zniekształcające osobowość dziecka (a późniejszego rodzica) stanowią duże wyzwanie. Występujące w rodzinach zaburzenia: niestałość emocjonalna, nadpobudliwość, duży opór, agresja powodują, że praca z rodzinami bywa efektywna wyłącznie poprzez współpracę wielu służb. Najważniejszym zadaniem systemu wspierania rodziny jest utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej, a gdy znajdzie się w pieczy zastępczej, umożliwienie szybkiego powrotu do rodziny biologicznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w roku 2014, dzięki pozyskaniu dodatkowych środków

finansowych z dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, zatrudnił 3 asystentów, którzy pracowali z 49 rodzinami, a w trakcie roku odstąpiono pracy metodą asystentury z powodu poprawy funkcjonowania w przypadku 12 rodzin.

Stale podejmujemy działania mające na celu wspieranie rodziców w prowadzeniu procesu wychowawczego służą temu wszelkie inicjatywy informacyjno-edukacyjne m.in. konferencje

tematyczne, które odbywają się w siedzibie OPS i są prowadzone przez psychologa. W roku 2014 przeprowadzona została konferencja pt. „Wychowanie bez przemocy”, w której uczestniczyły 33 osoby. Istotnym działaniem w tym zakresie było także utworzenie grupy wsparcia dla rodziców, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Grupa powstała w ramach projektu socjalnego „Mamo, tato, chcę być z Wami”. Prowadzona jest przez pracownika socjalnego przy wsparciu psychologa. W roku 2014 w każdym spotkaniu uczestniczyło 6 osób. Nadrzędną ideą grupy wsparcia jest stworzenie rodzicom możliwości nabycia wiedzy jak należy mądrze wychowywać i kochać swoje dzieci. Jednocześnie uczestnictwo w grupie służy reintegracji rodziny, gdyż prowadzona jest także współpraca z placówkami opiekuńczymi i rodzinami zastępczymi. Wsparciem służy także prawnik, który wolontarystycznie udziela porad, jakie działania należy podjąć, aby odzyskać swoje dzieci. Podkreślenia wymaga również fakt, że w roku 2014 troje dzieci powróciło do swoich rodzin i nadal są wspierane przez asystentów z tut. ośrodka. O skuteczności pracy asystentów świadczy również fakt, iż w 2014 roku 12 rodzin odzyskało zdolność poprawnego funkcjonowania. Pragniemy dodać, że asystenci w naszym ośrodku zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są wspierani poprzez dostęp do konsultacji indywidualnej z zakresu psychologii, co z pewnością przeciwdziała wypaleniu zawodowemu oraz wzmocnieniu jego kompetencji.

Grupa wsparcia dla matek wymagających pomocy w wychowywaniu dzieci

Grupa adresowana jest do rodziców (opiekunów) wymagających podniesienia kwalifikacji rodzicielskich i wychowawczych. Grupa ta ma na celu zwrócenie uwagi na fakt, iż rodzicielstwo jest zadaniem, z którym czasem trudno sobie poradzić. Podczas spotkań uczestnicy mogą uzyskać wsparcie, by dysponować jak największą wiedzą o tym, co sprzyja prawidłowemu rozwojowi dziecka, a także dowiedzieć się jak w trudnych sytuacjach zapanować nad swoimi emocjami.

AKCJA ZIMA

W dniach 5,6,7,10 listopada oraz 30 grudnia 2014 pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami policji oraz straży miejskiej w Dzierżoniowie dokonali sprawdzenia osób bezdomnych korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej przebywających na terenie ogródków działkowych JAR i RELAX i PANORAMA oraz pustostanów. W trakcie odwiedzin w/w pracownicy socjalni proponowali klientom dostępne formy pomocy tj. umieszczenie w

schronisku, gorący posiłek, ciepłą odzież bądź inne wsparcie adekwatne do niezbędnych potrzeb życiowych w tym trudnym dla nich okresie. Osoby nieposiadające schronienia otrzymały od pracowników socjalnych także wykaz najbliższ zlokalizowanych schronisk, noclegowni gdzie mogą uzyskać pomoc całodobową. Z aktualnego rozeznania w zakresie osób bezdomnych wynika, że w chwili obecnej na terenie ogródków działkowych oraz pustostanów przebywa 6 osób. OPS ma wiedzę o pomieszkowaniu 17 osób.

Z uwagi na konieczność zapewnienia osobom bezdomnym bezpieczeństwa przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi pracownicy socjalni będą nadal cyklicznie monitorować miejsca przebywania w/w osób.

„Pomyślmy o naszych seniorach zimą”

W związku z okresem jesienno- zimowym, w trosce o dobro i bezpieczeństwo osób starszych, dzierzoniowski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 15 września do 15 października 2014r przeprowadził akcję o charakterze prewencyjnym mającą na celu rozeznanie aktualnych potrzeb osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczymi. Rozeznania dokonali pracownicy socjalni zespołu ds. usług opiekuńczych.

Dotyczyło ono przede wszystkim sprawdzenia stanu ogrzewania mieszkania, zaopatrzenia w opał lub inne nośniki ciepła, zaopatrzenia w ciepłą odzież, leki, możliwość przygotowania ciepłych posiłków, oceny stanu technicznego okien (szyb) a także ustalenie innych ważnych potrzeb zgłaszanych przez starszych mieszkańców naszego miasta.

Kluczowym celem naszej inicjatywy było wyeliminowanie niekorzystnych sytuacji, które w okresie zimowym, przy niskich temperaturach mogłyby stanowić zagrożenie dla tych osób.

WOLONTARIAT – „WYCIĄGNIJ POMOCNĄ DŁOŃ”

W kwietniu 2014r, pracownicy Zespołu ds. Asysty Rodzinnej wdrożyli w życie projekt „Moda na wolontariat” propagujący ideę wolontariatu na rzecz osób potrzebujących, korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej. Wykonali plakaty informujące o możliwości świadczenia bezinteresownej pomocy na rzecz osób potrzebujących i przeprowadzili spotkanie informacyjne we wrześniu 2014r.

Z akcją zapoznano osoby chętne i dysponujące wolnym czasem. Akcja spotkała się z małym zainteresowaniem. Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżonowie zgłosiły się dwie osoby zainteresowane pomocą osobom potrzebującym.

W ciągu roku 2014 podpisano 8 umów z wolontariuszami, świadczącymi usługi na rzecz trzech rodzin. Ponadto usługi mały charakter bezpłatnej nauki języka angielskiego (skorzystało 4 dzieci) jak również pomocy rzeczowej na rzecz klientów Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pracownicy Zespołu ds. Asysty Rodzinnej planują w dalszym ciągu szereg działań mających na celu pozyskiwanie wolontariuszy w celu poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych jak i potrzebujących wsparcia osób trzecich.

DZIEŃ BABCI I DZIADKA

Akcja została skierowana do seniorów, którzy nie mają nikogo bliskiego. W jej ramach seniorzy otrzymali wykonane przez pracowników usług opiekuńczych kartki okolicznościowe.

AKCJA „CZYSTY ANIOŁEK”

Akcję została zainicjowana przez stowarzyszenie Piękne Anioły, które zajmuje się poprawą warunków mieszkaniowych i bytowych najuboższych dzieci. Organizowana akcja Czysty Aniołek ma charakter ogólnopolski oraz honorowy patronat Rzecznika Praw Dziecka. Cała Polska zbiera środki czystości dla najuboższych dzieci. Akcja polegała na niesieniu pomocy dzieciom, którym poprzez pracowników socjalnych i asystentów rodziny dostarczyliśmy podstawowe środki czystości: mydła, szampony i wszelkie inne środki czystości, których w ich domach rodzinnych niejednokrotnie brakuje. Dzieci nie mają szczoteczek do zębów ani pasty. Jeśli w domu brakuje na chleb, to trudno się dziwić, że nie ma tam takich „luksusów” jak szampon.

„BEZPIECZEŃSTWO TO NASZA WSPÓLNA SPRAWA”

04 listopada w Spółdzielni Mieszkaniowej w Dzierżoniowie, na zaproszenie Komendanta Powiatowego Policji w Dzierżoniowie, dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyła w debacie społecznej „Bezpieczeństwo to nasza wspólna sprawa”. Tematem spotkania był przede wszystkim stan bezpieczeństwa i porządku na terenie osiedli, będących w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej w Dzierżoniowie – zagrożenia w ocenie mieszkańców.

Ponadto debata była okazją do przedstawienia inicjatyw podejmowanych wspólnie przez Ośrodek Pomocy i Policję, m. in. akcji prewencyjnych prowadzonych wśród seniorów dot. przeciwdziałania oszustwom „na wnuczka”, wspólnym popołudniowym monitoringom rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, działaniom związanym z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Podczas debaty dyrektor Ośrodka zwróciła się z apelem o zwrócenie szczególnej uwagi na osoby starsze, niepełnosprawne, samotne, bezdomne i ubogie – wymagające wzmożonego wsparcia w związku ze zbliżającą się zimą.

„ZAKRĘCONA AKCJA”

W marcu 2014 roku asystenci rodziny zorganizowali „Zakręconą akcję” zbierania nakrętek od butelek. Nakrętki zostały wykorzystane do prac ręcznych z dziećmi z rodzin objętych wsparciem asystentów w celu wykonania zabawek. Prace plastyczne zostały poprzedzone konferencją pt. „Znaczenie zabawy w życiu dziecka”.

VIII. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2013 poz. 966).

Wypłata dodatków mieszkaniowych jest obowiązkowym zadaniem gminy, realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dodatek mieszkaniowy ma na celu zmniejszenie wysokich kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, ponoszonych przez osoby o najniższych dochodach.

Podstawowe wymogi uprawniające do otrzymania dodatku mieszkaniowego, które należy spełniać to:

- posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania,
- dochód na osobę w gospodarstwie domowym w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie może być większy niż:
 - 175 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym,
 - 125 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym;
- powierzchnia użytkowa mieszkania nie może przekraczać dopuszczalnej powierzchni normatywnej tj.:

Dla 1 osoby - 35 m²

Dla 2 osób - 40 m²

Dla 3 osób - 45 m²

Dla 4 osób - 55 m²

Dla 5 osób - 65 m²

Dla 6 osób - 70 m²

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż: 30 % albo 50 % pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15 m, jeśli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, jeśli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Wymagane stosowne orzeczenie o niepełnosprawności z wpisem o uprawnieniu do dodatkowej powierzchni. Wyjątek stanowią orzeczenia wydane do 22 listopada 2004r., wówczas należy dołączyć zaświadczenie lekarskie o wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Kryteria kwalifikujące do przyznania dodatku mieszkaniowego od 01.03.2014 r - najniższa emerytura wynosi **844,45** zł.

Wysokość dodatku stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu a kwotą, którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okresy 6-miesięczne.

W 2014 roku przyjęto i rozpatrzono 1543 wniosków o dodatek mieszkaniowy.

Liczba wydanych decyzji:

- przyznających – 1460
- odmownych – 56
- wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia – 24
- umorzone postępowanie – 3

Z powodu nieopłacania na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny wstrzymano wypłatę dodatku mieszkaniowego w przypadku 14 gospodarstw domowych, z czego w 4 przypadkach wypłatę wznowiono po uregulowaniu należności.

W 2014 roku wypłacono 8717 dodatków mieszkaniowych z tego w zasobie:

- gminnym - 5885 w kwocie 887 899, 42 zł.
 - spółdzielczym - 1 698 w kwocie 245 910,31 zł.
 - wspólnot mieszkaniowych - 940 w kwocie 133 888,96 zł.
 - prywatnym - 22 w kwocie 6288,41 zł.
 - DTBS - 145 w kwocie 30 327,64 zł.
 - innym - 27 w kwocie 4108,63 zł.
- Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych za rok 2014 – 1 308 423,37 zł.

Porównując kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych za rok 2013 oraz 2014 - kwoty te w 2014 roku zmalały w porównaniu do poprzedniego o 26 996.77 zł.

2013 – 1 335 490,38 zł.

2014 - 1 308 423,37 zł.

Jak widać z przedstawionego powyżej zestawienia łączna kwota wypłaconych dodatków w porównaniu do poprzednich lat zmalała. W tej sytuacji znacząco mogła mieć wpływ obniżki związane z energią elektryczną, której wartość wpływa na wysokość wypłaconego ryczałtu na zakup opału. W ostatnim roku dało się zauważyć, iż z dodatku mieszkaniowego korzystają głównie rodziny o najniższych dochodach oraz trudnej sytuacji finansowej.

Ponadto z dodatku mieszkaniowego od 2012 r. zaczęły korzystać rodziny, które wcześniej były pozbawione możliwości korzystania z w/w dopłaty ze względu na zaległości czynszowe. Z uwagi na fakt, iż przez cały okres 2014 roku DZBM Dzierżoniów umożliwił tym rodzinom odpracowywanie długu, rodziny te mogły ubiegać się o dodatek mieszkaniowy.

1 stycznia 2014 r. wprowadzone zostało prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego.

DODATEK ENERGETYCZNY – NOWE ZADANIE OPS

Ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 984), wprowadzono od 1 stycznia 2014 r. prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego.

Ustawa ta wprowadziła nową definicję - odbiorca wrażliwy energii elektrycznej. Zgodnie z dodanym zapisem w Prawie energetycznym w art. 3, pkt 13c - jest to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Aby otrzymać dodatek energetyczny należy:

- posiadać ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego;
- złożyć wniosek o dodatek energetyczny z załączoną umową kompleksową lub umową sprzedaży energii elektrycznej, której stroną jest osoba pobierająca dodatek mieszkaniowy;
- zamieszkiwać w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Minister Gospodarki w dniu 17 kwietnia 2014 r. ogłosił w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość dodatku energetycznego obowiązującą od dnia 1 maja 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r., która dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną - wynosi 11,36 zł/miesiąc;
- składającego się z 2 do 4 osób - wynosi 15,77 zł/miesiąc;
- składającego się z co najmniej 5 osób - wynosi 18,93 zł/miesiąc.

Do 31 kwietnia 2014r dodatek wypłacany był przez Urząd Miasta w Dzierżonowie, od 1 maja 2014 zadanie to zostało przekazane do Ośrodek Pomocy Społecznej.

W okresie od 1 maja 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku wydano 679 decyzji. Można zauważyć systematyczny wzrost wypłacanych dodatków mieszkaniowych na przełomie w/w okresu w miesiącach:

- maj 2014r - 161 dodatków
- grudzień 2014r - 485 dodatków.

W okresie od 31 kwietnia 2014 do 31 grudnia 2014 wypłacono 2841 dodatków energetycznych, z czego:

- gospodarstwa 1 osobowe – 1060 – na kwotę 12 090,78 zł
- gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób – 1533 – na kwotę 24 148,95 zł
- gospodarstwa składającego się, z co najmniej 5 osób -248 -na kwotę 4 694,64 zł

Łączna kwota wypłaconych dodatków energetycznych za okres od 31 kwietnia 2014 do 31 grudnia 2014 – 40 934,37 zł.

IX. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Aktualny system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U z 2015, poz.114).

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych **świadczeniami rodzinnymi** są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) dwa rodzaje zapomóg związanych z urodzeniem się dziecka.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie, z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne i wynosi od listopada 2014 r. **574 zł** na osobę lub **664 zł** na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Kolejnym świadczeniem uzależnionym od dochodu jest jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Kryterium dochodowe przy ubieganiu się o to świadczenie zostało wprowadzone od stycznia 2013 r. i wynosi **1922 zł**. Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek pielęgnacyjny.

Zasiłek rodzinny oraz specjalny zasiłek opiekuńczy przyznawane są na okres zasiłkowy, tj. od 1 listopada jednego roku do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do w/w świadczeń brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców.

Aby skorzystać z dodatków do zasiłku należy przede wszystkim mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Innymi świadczeniami przyznawanymi na mocy w/w ustawy są świadczenia opiekuńcze tj.:

- **zasiłek pielęgnacyjny**, – który przysługuje na dziecko do 16 roku życia, które ma orzeczoną niepełnosprawność; osobie powyżej 16 lat, jeśli ma orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia; oraz osobie, która ukończyła 75 lat i nie pobiera dodatku pielęgnacyjnego w ZUS. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje bez względu na dochód i jest przyznawane do końca ważności orzeczenia;
- **świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli rezygnuje z zatrudnienia lub nie podejmuje zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do 25 roku życia.

Ustawą z dnia 24 kwietnia 2014r o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych wprowadzono zmianę wysokości świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 520,00zł miesięcznie na kwotę 800,00 zł, począwszy od maja 2014 i kolejne waloryzacje na styczeń 2015 tj. do wysokości 1 200,00 zł oraz od stycznia 2016 w wysokości 1 300,00zł.

Rada Ministrów 24 grudnia 2013 r. przyjęła uchwałę Nr 230/2013 w sprawie ustanowienia rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego oraz rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Dz. U. z 31 grudnia 2013 r., poz. 1741) . Uchwała i rozporządzenie przewidywały, że osoby mające ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego za styczeń, luty lub marzec 2014 r., przyznane na podstawie art. 17 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1456), otrzymają dodatkowe świadczenie w wysokości 200 zł miesięcznie. Następnie w Dzienniku Ustaw z dnia 14 marca 2014 r. poz. 320, opublikowane zostało kolejne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 marca 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, które weszło w życie z dniem 17 marca 2014 r. Zmiana polegała na tym, że w wydłużono okres wypłacania dodatku do końca grudnia 2014.

- **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Jest to świadczenie uzależnione od dochodu, który nie może wynosić więcej jak 664 zł na osobę w rodzinie.

W maju 2014 roku w życie weszła ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie **zasiłków dla opiekunów** (Dz. U z 2014 r, poz. 567) . Celem niniejszej ustawy jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13), w którym uznano, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W wyniku nowelizacji przepisów wprowadzono omawianą ustawę i nowe świadczenie, jakim jest zasiłek dla opiekunów, w kwocie 520,00zł miesięcznie, przysługujący osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Tabela 11: Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2014r.

Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia	Liczba przyznanych świadczeń
Zasiłki rodzinne	1 491 982	15 183
Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu: urodzenia dziecka	105 000	105
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	111 746	295
Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0
Samotnego wychowywania dziecka	177 860	1020
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 200	1178
Rozpoczęcia roku szkolnego	90 100	901
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	19 370	337
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	150 320	1879

Zasiłki rodzinne z dodatkami	2 236 578,19	20 898
Zasiłki pielęgnacyjne	1 627 767	10 639
Świadczenia pielęgnacyjne	707 567	961
Specjalny zasiłek opiekuńczy	54 518	107
Świadczenia opiekuńcze	2 389 852	11 707
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	900	9
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	231 000	231
RAZEM	4 858 330	32 845

Źródło: OPS, opracowanie własne

Tabela 12: Zasiłek dla opiekuna - wydatki i liczba świadczeń w 2014r.

Zasiłek dla opiekuna	618 558	1200
----------------------	---------	------

Źródło: OPS, opracowanie własne

W porównaniu do roku ubiegłego liczba przyznanych zasiłków rodzinnych, które są uzależnione od dochodu oraz wydatki na te świadczenia zmniejszyły się, co może być spowodowane niskim kryterium dochodowym uprawniającym do pobierania tych świadczeń tj., 574 zł. Tendencja wzrostowa nastąpiła natomiast w przyznaniu i wypłacie świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

X. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- 1) obywatelom polskim

2) cudzoziemcom:

- a) jeżeli wynika to z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
- c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich oraz zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów od osoby zobowiązanej do alimentacji wobec dziecka; co nie ogranicza się wyłącznie do wypłaty świadczeń, ale łączy się z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Wyżej wymienione świadczenia przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, jeżeli egzekucja alimentów w okresie dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku była bezskuteczna, a dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty 725 zł.

Tabela 13: Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – zestawienie

ROK	2010	2011	2012	2013	2014
LICZBA ŚWIADCZEŃ	5 081	5 298	5 459	5 307	5087
KWOTA ŚWIADCZEŃ	1 635 311	1 802 734	2 000 948	2 028 776	2 023 989

Źródło: OPS, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż w 2014 r. zmniejszyła się liczba świadczeń, natomiast wydatki na ten cel pozostały niemalże na tym samym poziomie. Jest to spowodowane tym, iż w 2014 r. przeciętna miesięczna wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego była wyższa niż w 2013 r. pomimo spadku osób uprawnionych do świadczenia.

Z posiadanych danych wynika, że w 2014 r. w stosunku do 2013 r.:

- wzrosła liczba dłużników alimentacyjnych, wobec których gminy prowadziły postępowania,
- wzrosła przeciętna miesięczna kwota wypłacanego świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- na tym samym poziomie pozostała liczba rodzin pobierająca świadczenie przy jednoczesnym spadku liczby osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

DZIAŁANIA WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2012 roku, poz. 1228 z późn.zm.) podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja w/w ustawy została przekazana w związku z uchwałą Nr XXXVII Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 26 stycznia 2009 r do tut. Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wszelkie działania wobec dłużników w związku z bezskuteczną egzekucją alimentów, podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela, jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złożył do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W 2014 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- 1) Przeprowadzono 59 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 59 oświadczeń majątkowych, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.
- 2) Przekazano 59 informacji komornikowi sądowemu, które miały wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.
- 3) W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, został zobowiązany do zarejestrowania się, jako bezrobotny (22 osoby).

4) Wysłano 31 informacji do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

5) W przypadkach uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego, odmowy zarejestrowania się, jako bezrobotny lub jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) bez podania uzasadnionej przyczyny, tut. Organ wszczął 26 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, a następnie wydał w tych sprawach 22 decyzje.

6) Złożono 14 wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) do Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie oraz 14 wniosków do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W wyniku tego postępowania wnioski o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny zostały umorzone z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu.

7) Przekazano 361 zawiadomień dłużnikom alimentacyjnym z informacją o:

- przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa oraz 269 pism do gminy właściwej dłużnika i wierzyciela.

8) Wszczęto z urzędu 320 postępowań administracyjnych wobec dłużników alimentacyjnych w celu żądania zwrotu należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobom uprawnionym

9) Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Następuje to w drodze wydania decyzji administracyjnej. W 2014 roku wydano 320 takich decyzji;

10) W związku z art. 7 ust. 1 pkt. 22 i ust. 2a ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424, z późn. zm.), została nawiązana współpraca z Krajowym Rejestrem Długów i przekazano do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych z 2003 r. oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z 2007 r. to zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej

i koszty ich obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa stanowiącej 3% wypłaconych świadczeń.

Wbrew powszechnej opinii praca w w/w dziale nie ogranicza się tylko do przyjmowania wniosków i wydawania decyzji na początku okresu zasiłkowego. Wnioski o ustalenie prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przyjmowane są przez cały rok; podobnie jak wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, o zasiłek pielęgnacyjny, o świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy. Następnie prowadzone jest dokładne postępowanie (często bardzo skomplikowane z uwagi na nieprecyzyjność przepisów), zbieranie materiału dowodowego, które kończy wydanie decyzji. Prowadzone są również liczne postępowania wyjaśniające po otrzymaniu informacji od pracowników innych działów o zmianie sytuacji zawodowej lub rodzinnej u klienta, a także po zgłoszeniu zmian przez wnioskodawcę – często kończące się wydaniem decyzji zmieniającej i prowadzeniem postępowania dot. żądania zwrotu i decyzji żądającej zwrotu.

W sytuacji, kiedy osoby nie wywiązują się z nałożonego na nie obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń organ wystawia upomnienie (w 2014 r. było ich –37), a następnie tytuł wykonawczy kierowany do Urzędu Skarbowego (w 2014 r. było ich – 28).

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego także nie sprowadza się wyłącznie do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, co stanowi skomplikowaną procedurę (m.in. prowadzenie korespondencji z innymi instytucjami, organami właściwymi dłużnika, organami właściwymi wierzyciela, komornikami, zgłaszanie dłużników do krajowego rejestru długów, przekazanie dłużnikowi informacji o przyznanych świadczeniach osobie uprawnionej, wydanie decyzji zobowiązującej dłużnika do zwrotu wypłaconych przez nas świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wezwanie dłużnika na wywiad, pismo do PUP o aktywizację dłużnika, prowadzenie postępowania uznającego dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, przekazywanie komornikowi wszelkich informacji o dłużniku, wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 kk., wnioski o zatrzymanie prawa jazdy do Starostwa, występowanie do sądu o ustanowienie kuratora dla dłużników przebywających poza granicami kraju, wygaszanie długu w przypadku zgonu dłużnika, rozliczanie wpłat dłużników).

Obecna ilość osób zatrudnionych w Dziale Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych stanowi minimum niezbędne dla zapewnienia właściwej pracy działu. Częste zmiany w/w ustaw oraz innych przepisów (średnio 3 razy w roku) powodują ogromne rozrastanie się biurokracji i co za tym idzie generowanie jeszcze większych wydatków – a zaznaczyć należy, iż wszelkie koszty

obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych pokrywane są jedynie z 3% od wypłaconych świadczeń. Każda kolejna zmiana nie zmniejsza ilości wykonywanej pracy, a wręcz jej przysparza. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie pomimo licznych ograniczeń, zwłaszcza finansowych wynikających z wyżej wskazanych sytuacji, świadczy usługi na możliwie wysokim poziomie. Z naszego doświadczenia oraz innowacyjnych rozwiązań korzystają inne Ośrodki- nie pozostajemy w tyle, lecz staramy się być pionierami szukając nowych rozwiązań w realizacji zadań nałożonych na nas przez ustawodawcę. Potwierdzeniem jest przeprowadzona w miesiącu październiku 2014r. kontrola z Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu z wynikiem bardzo dobrym. Jednak nie ulega wątpliwości, że ciągłe ograniczanie środków finansowych na realizowane zadania spowoduje, iż w końcu stanimy przed trudnymi decyzjami poszukiwania oszczędności np. w ograniczeniu kadry.

XI. BADANIE SATYSFAKCI KLIENTA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w 2014 roku przeprowadził Badanie Satysfakcji Klientów. Jak co roku zbadano:

- poziom satysfakcji Klientów, z fachowości oraz uprzejmości pracowników, ze zrozumiałości udzielanych informacji
- poziom satysfakcji z warunków lokalowych oraz godzin otwarcia, czasu rozpatrywania wniosków oraz ogólnego poziomu funkcjonowania Ośrodka.

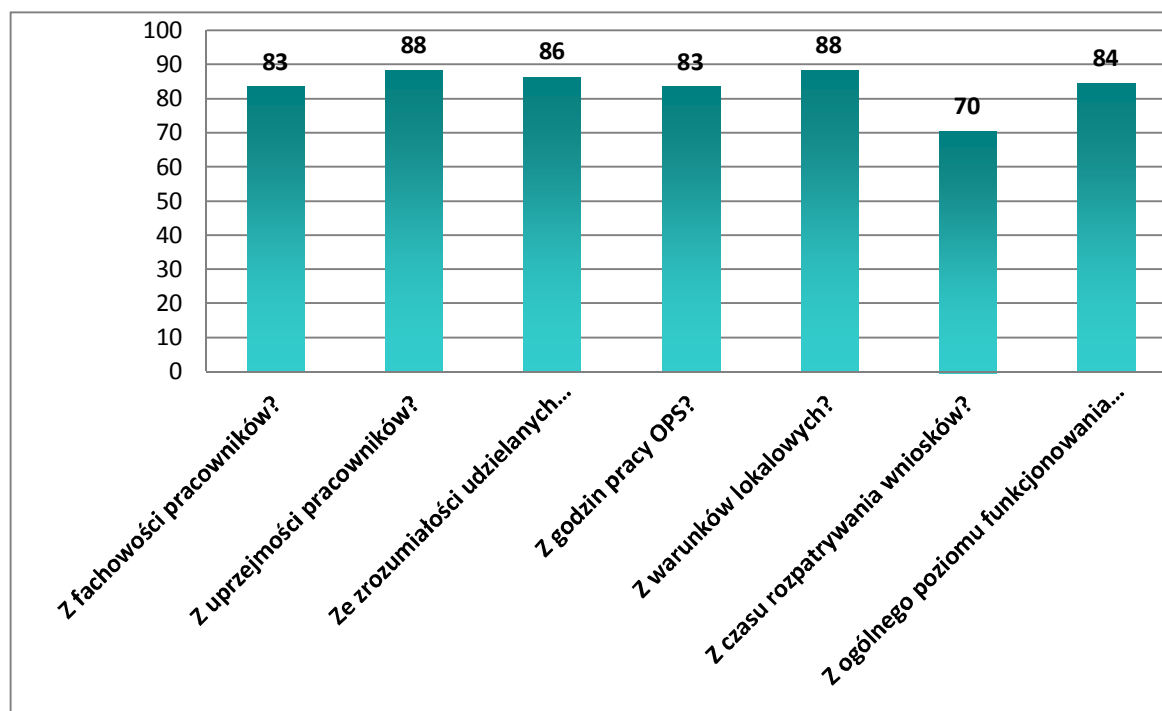
W tegorocznych badaniach po raz pierwszy pojawiło się pytanie czy Klienci znają ofertę świadczeń pozafinansowych, jakie proponuje OPS, na które 65% badanych odpowiedziało twierdząco. Miało ono na celu rozpoznanie, czy przeprowadzone przez Ośrodek akcje, działania oraz inicjatywy niezwiązane z pomocą materialną są w odpowiedni sposób promowane, przekazywane do mieszkańców.

Poznaliśmy uwagi dotyczące organizacji pracy Ośrodka, porównaliśmy wyniki tegorocznych badań do badań przeprowadzonych w latach ubiegłych, co umożliwi obserwację trendów w postrzeganiu Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie oraz określenie kierunku rozwoju.

Dzięki badaniu poznaliśmy potrzeby naszych klientów, mogliśmy stwierdzić, co wciąż wymaga intensywniejszej pracy i doskonalenia, z czego klienci są zadowoleni, a także stwierdzić jak wprowadzane zmiany wpływają na satysfakcję naszych klientów.

W siedmiu obszarach zanotowano wzrost satysfakcji klientów w porównaniu do roku ubiegłego; spadek zanotowano jedynie w jednym obszarze.

Wykres 4: Wyniki badania satysfakcji Klientów

Źródło: OPS, opracowanie własne

XII. BILANS POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2014 r. Ośrodek odczuwał problem braku informatyka oraz związany z przestarzałą „bazą sprzętową” (połowa komputerów ma ponad 10 lat). Wielość programów informatycznych wykorzystywanych w codziennej pracy dyktuje konieczność stałej współpracy z informatykiem, którego jednak trudno jest pozyskać na stałe ze względu na duże wymagania, co do warunków pracy oraz ograniczone środki finansowe. Mamy świadomość, że w 2015 r. i kolejnych konieczna

będzie sukcesywna wymiana komputerów, stąd też z pewnością trzeba będzie zapewnić na ten cel odpowiednie środki w budżecie.

Ponadto doskwiera nam brak płynnego przekazywania środków na zadania finansowane z budżetu państwa. W praktyce często zdarza się, że możliwości finansowe Ośrodka są nieadekwatne do potrzeb. Mimo precyzyjnie zaplanowanych przez służby księgowe środków finansowych przyznana dotacja wielokrotnie nie wystarcza na pokrycie całorocznych wydatków, a co za tym idzie występują duże trudności związane np. z wypłatą obligatoryjnych świadczeń i zapłatą składek ZUS od tychże świadczeń, co w następstwie skutkować może koniecznością uiszczenia odsetek. Należy podkreślić, że wysokość dotacji ulega zmianie w trakcie roku i niejednokrotnie niezbędne środki finansowe przekazywane są w końcu roku, bądź w ostatnim kwartale, co wpływa negatywnie na organizację pracy. Biorąc pod uwagę długotrwały cykl ujęcia tychże środków w planie finansowym oraz skomplikowany proces przyznawania świadczeń, których wysokość uregulowana jest przepisami prawa, istotna jest płynność, której brak powoduje zachwianie istniejącej w jednostce równowagi, a w następstwie nieterminowe wypłaty świadczeń, niezadowolenie klientów, dla których otrzymana pomoc stanowi często jedyne źródło utrzymania, konflikty. Zmienność i złożoność przepisów prawa oraz rosnąca liczba zadań realizowanych przez OPS wymaga ustawicznego dokształcania, szkolenia pracowników, stąd też niezbędne jest odgórne zapewnienie solidnej bazy finansowej, która zapewni poczucie bezpieczeństwa i pozwoli na płynne wykonywanie powierzonych Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadań.

Dużym wyzwaniem z pewnością będzie przygotowanie się do nowego „rozdania” związanego z możliwością pozyskania środków Unii Europejskiej. Wsparcie Urzędu miasta w tym zakresie będzie pożądane.

PLANY NA ROK 2015

1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami biologicznymi w kierunku umożliwienia im opieki nad swoimi dziećmi.
2. Pogłębiona praca socjalna w środowiskach niewydolnych wychowawczo, dalsze działania edukacyjne, prewencyjne.
3. Aktywniejsze włączenie rodzin osób starszych, niepełnosprawnych do współpracy z OPS celem skutecznej pomocy tej grupie osób.
4. Kontynuacja monitoringu rodzin dysfunkcyjnych.
5. Upowszechnienie pomocy wolontarystycznej.

XIII. PODSUMOWANIE

W odniesieniu do założeń i planów w zakresie potrzeb prognozowanych na rok 2014 należy stwierdzić, że wszystkie planowane działania zostały zrealizowane, bądź są kontynuowane na bieżąco.

Jednym z zakładanych przez nas celów było wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny. O osiągnięciu celu świadczy zwiększenie liczby rodzin objętych pracą asystenta z 27(2013) do 49, a także odstąpienia od pracy metodą asystentury przypadku 12 rodzin z powodu poprawy ich funkcjonowania. Ponadto w kwestii podnoszenia poziomu i doskonalenia kompetencji kadry pomocy społecznej zapewniono pracownikom stałe wsparcie superwizyjne prowadzone przez psychologa. Ponadto pracownicy skorzystali z superwizji grupowej organizowanej przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej. Podkreślenia wymaga także fakt, iż asystenci rodziny mają możliwość stałego korzystania z pomocy psychologa (konsultacje 2 razy w tygodniu).

Aspekt poszerzania działań służących aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, także odnotowaliśmy wzrost liczby osób, które podjęły pracę m.in. przy wsparciu pracowników socjalnych. Z pewnością duże znaczenie w tym względzie miało zacieśnienie bezpośredniej współpracy z Agencjami Pracy Tymczasowej oraz innymi firmami poszukującymi pracowników.

Sukcesem zakończyły się również prace nad utworzeniem grupy wsparcia dla rodziców, z których dzieci czasowo przebywają w pieczy zastępczej „Mamo, tato, chcę być z Wami” (grupa rozpoczęła działalność 29 kwietnia 2014). Także osoby starsze znalazły się w kręgu zainteresowań pracowników socjalnych. Przeprowadzone zostały liczne akcje profilaktyczne, edukacyjne, m.in. akcje „Fałszywy wnuczek”, „Pomyślmy o naszych seniorach przed zimą”. Ponadto pracownicy socjalni obdarowali osoby starsze z okazji Dnia babci i Dziadka oraz Dnia Seniora, co było bardzo pozytywnie przyjęte przez starszych klientów naszego Ośrodka.

Naszym założeniem było również uściślenie współpracy z CAS, o czym świadczy m.in. liczba klientów skierowanych do CAS - 469.

W kwestii szerzenia idei wolontariatu w OPS w 2014 zostało podpisane 8 porozumień z wolontariuszami. Pracowali oni z 3 rodzinami, jak również wspierali dzieci z deficytami językowymi, szczególnie w nauce języka angielskiego. Pozostałe działania wykazane w planach były kontynuowane w roku 2014.

Aneta Grzelka
Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie

Spis tabel:

Tabela 1: Podział organizacyjny	5
Tabela 2: Szczegółowe zestawienie wydatków OPS w 2014 roku	9
Tabela 3: Wydatki w latach 2010-2014 –porównanie.....	10
Tabela 4: Powody przyznawania pomocy w 2014 roku, z ustawy o pomocy społecznej	15
Tabela 5: Zestawienie form pracy socjalnej wykonanej przez pracowników OPS w roku 2014.....	19
Tabela 6: Usługi opiekuńcze - zestawienie wydatków	22
Tabela 7: Domy pomocy społecznej- zestawienie wydatków	24
Tabela 8: Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zestawienie wydatków:	23
Tabela 9: Instytucje współpracujące z OPS w zakresie schronienia w 2014.	26
Tabela 10: Schronienie klientów OPS w latach 2010-2014.....	27
Tabela 11: Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2014r.	49
Tabela 12: Zasiłek dla opiekuna - wydatki i liczba świadczeń w 2014r.	50
Tabela 13: Świadczenia z funduszu alimentacyjnego - zestawienie.....	51

Spis wykresów:

Wykres 1: Struktura zatrudnienia.....	6
Wykres 2: Wydatki na realizację zadań w 2014 roku	9
Wykres 3: Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 - 2014	13
Wykres 4: Wyniki badania satysfakcji Klientów.....	56